

Zestawienie tematów badawczychWojewództwo elbląskie

- ✓ 1. Wiesław Karger: Zarys rozwoju turystyki w woj. elbląskim w latach 1949-1988 - str. 108 + bibliografia, 13 str., + 21 tabel.

Województwo gdańskie:

- ✓ 1. Roman Bar: Zarys rozwoju turystyki w województwie gdańskim /synteza/ stron 53 + bibliografia + 17 tabel.
- ✓ 2. Jan Jastrzębski: Materiały archiwalne w sprawach turystyki z zasobów archiwów państwowych woj. gdańskiego /okres PRL/ str. 45.
- ✓ 3. Edwin Kozłowski: Bibliografia turystyczno-krajoznawcza woj. gdańskiego - 3500 haseł /ok. 10 arkuszy autorskich/ indeks czasopism i skrótów.
- ✓ 4. Zbigniew Łodygoski: Wybrane aspekty gospodarki turystycznej w woj. gdańskim w latach 1970-1987, str. 60 + 20 tabel.
- ✓ 5. Zbigniew Łodygoski: Charakterystyka systemu zarządzania i koordynacji w turystyce na szczeblu wojewódzkim na przykładzie gdańskim w latach 1976-1987 - str. 9.
6. Irena Solska: Zarys rozwoju turystyki szkolnej i wypoczynku dzieci w latach 1957-1987 w woj. gdańskim, str. 30 + 6 tabel.
- ✓ 7. ~~Witold Wiśniewski: Zarys rozwoju i działalności PP "Orbis" Polskiego Biura Podróży w latach 1945-1986 w woj. gdańskim - str. 12.~~

Województwo koszalińskie:

- ✓ 1. Bernard Konarski: Zarys dziejów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na Ziemi Koszalińskiej w latach 1945-1960 - str. 13.
- ✓ 2. Bernard Konarski: Turystyka ludności polskiej na wsi Pomorza Środkowego w okresie międzywojennym - str. 11.
- ✓ 3. Bernard Konarski: Bibliografia tematu: Historia i organizacja turystyki i krajoznawstwa w woj. koszalińskim w latach 1945-1987 - str. 17.

- ✓ 4. Stanisław Mazur: Zarys rozwoju turystyki w woj.koszalińskim - str. 102.

Województwo słupskie:

- ✓ 1. Teresa Machura, Halina Oczachowska, Teresa Krempa: Zarys rozwoju turystyki w woj.słupskim w latach 1976-1986 - str.89 + tabele.

Województwo szczecińskie:

- ✓ 1. Bożena Juszkiewicz: Działalność turystyczna Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Szczecinie w latach 1946-1988 str. 6 + wykaz 14 str.
- ✓ 2. Jan Kosacki: Działalność turystyczno-krajoznawcza Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w woj.szczecińskim w latach 1945-1986 - str.26.
- ✓ 3. Maria Syrek: Doświadczenia z pracy krajoznawczo-turystycznej wśród młodzieży szkolnej woj.szczecińskiego w latach 1945-1988 - str. 7 + 2 tabele.

Temat zbiorczy:

- ✓ 1. Andrzej Doliński: Działalność OST "Gromada" w województwach nadmorskich w latach 1958-1987 - str.21 + 2 tabele.

Maria Syrek
wizytator metodyk
krajoznawstwa i turystyki
w KOiW w Szczecinie

CPBP 08:06-VII-1.9

A-1111

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Instytutu
Naukowo-Badawczych

Doświadczenia w pracy
krajoznawczo - turystycznej wśród młodzieży szkolnej
województwa szczecińskiego w latach 1945 - 1988.

W powojennej rzeczywistości Szczecina krajoznawstwo i turystyka wśród młodzieży szkolnej ma swoje początki w latach 1945, 1946.

Nieliczna grupa nauczycieli entuzjastów krajoznawstwa, których los rzucił do tego nieznanego im miasta nawiązała ścisłą współpracę z nowoorganizowanym w Szczecinie Oddziałem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego (PTK).

Pierwsze formy współpracy polegały przede wszystkim na wspólnych opisach poszczególnych miejscowości, opracowaniu szlaków turystycznych, organizowaniu szkolnych schronisk wycieczkowych. Do rozwoju ruchu krajoznawczego wśród młodzieży szkolnej i nauczycieli przyczynili się głównie ówcześni pracownicy Kuratorium Okręgu Szkolnego (obejmujący swoim zasięgiem w pierwszych latach również województwo koszalińskie): Jan Kaliciński (1947), Władysław Jurksztowicz (1948 - 1949) i Rudolf Auch - późniejszy wizytator krajoznawstwa i turystyki w Ministerstwie Oświaty.

Następnie działalnością krajoznawczo - turystyczną zajmowali się: Henryk Kozłowski (1952 - 1954), Maria Szymańska (1954 - 1958), do roku 1968 Władysław Nowotniak, a od 1968 do chwili obecnej Maria Syrek.

W roku 1955 powołany zostaje Szkolny Wojewódzki Ośrodek Krajoznawczo - Turystyczny (SWOKT), którego prowadzeniem zajęła się Barbara Roszak. W 1956 roku prowadzenie ośrodka powierzono Władysławowi Nowotniakowi. W tym czasie Szczecin staje się ważnym ośrodkiem działalności krajoznawczo - turystycznej.

Ścisła współpraca działaczy PTK - Czesława Piskorskiego i Bolesława Czwójdlińskiego z nauczycielami dają pożądanе rezultaty.

Od 1947 roku Kuratorium Okręgu Szkolnego wytypowało do współpracy z PTK stałego przedstawiciela, a w 1948r stworzono przy Wydziale "Służba Polsce" stanowisko wizytatora turystyki, które przetrwało do 1954r.

W tym czasie nie zajmowano się tak działalnością krajoznawczo - turystyczną jak to było np w województwie krakowskim. W latach 50-tych działalnością pozalekcyjną zajmowano się w kołach młodzieżowych PTK - szkoły zawodowe, w liceach ogólnokształcących, wycieczki organizowali nauczyciele krajoznawcy głównie w ramach kółek geograficznych.

W latach 1948 -1952 mimo wielu działań ruch ten nie nabrał charakteru masowego,

bywały nawet okresy kiedy uległ pewnemu zahamowaniu.

Powodem tego stanu były: brak możliwości wydawania szczegółowych przewodników, a szczególnie map, czasowe ograniczanie w swobodnym poruszaniu się na obszarach przygranicznych obejmujących najciekawsze trasy naszego województwa.

W 1958 roku nastąpiło dalsze poszerzenie i pogłębienie szkolnego ruchu krajoznawczego, poprzez reorganizację SWOKT oraz powołanie szkolnych powiatowych ośrodków krajoznawczo - turystycznych przy inspektoratach oświaty, a przy nich społecznych komisji do spraw krajoznawstwa i turystyki szkolnej.

Nadmienić należy, że na dwa lata przed wydaniem Zarządzenia Ministra Oświaty, bo już od maja 1956 roku zorganizowany został pierwszy w Polsce Szkolny Powiatowy Ośrodek Krajoznawczo - Turystyczny w Nowogardzie, którego pierwszym kierownikiem pełniącym tę funkcję do 1960r był nauczyciel - regionalista Stanisław Rzeszowski. Zapoczątkowana przez Ministerstwo akcja " Wędrujemy po kraju ojczystym" spowodowała, że SWOKT wspólnie z Kuratorium dążył do wdrożenia dyrektorów szkół i opiekunów wycieczek racjonalnego planowania i realizowania wycieczek w ścisłym powiązaniu z programem nauczania oraz ich starannego przygotowania.

Początkowo żywiołowy ruch krajoznawczo - turystyczny prowadzony głównie do Krakowa, Zakopanego i Warszawy skierowany został na potrzebę poznawania przez młodzież przede wszystkim własnego miasta czy województwa, a dopiero później do planowego poznawania pozostałych części kraju. Te zasady i wymogi stosowane są również w aktualnej pracy krajoznawczo - turystycznej z dziećmi i młodzieżą szkolną prowadzoną przez nauczycieli zarówno w pracy dydaktycznej jak i w działalności opiekuńczo - wychowawczej szkół i placówek oświatowo - wychowawczych. Mając na uwadze rozwijanie zainteresowań własnym regionem SWOKT urządził szereg kursów o tematyce pomorzoznawczej, organizowano wycieczki do Cedyni, Ińska, Stargardu, Wolina i Trzemeszki.

Opracowano trasy wycieczkowe oraz zorganizowano sieć szkolnych schronisk na najbardziej uczęszczanych trasach turystycznych.

Wyraźnie nastąpił wzrost wycieczek organizowanych przez nauczycieli w szkołach wiejskich, głównie jednak kierowanych do dużych ośrodków takich jak Szczecin, Poznań, Trójmiasto, Warszawa i Kraków.

W 1958r został zorganizowany pierwszy międzynarodowy obóz wędrowny o charakterze naukowo - badawczym.

Poza obozami wędrownymi młodzieżowymi, które coraz częściej stanowiły przedłużenie całorocznej pracy krajoznawczej organizowano na podobnych zasadach obozy dla pracowników nadzoru pedagogicznego i nauczycieli.

W późniejszych latach młodzież szkolna mogła uczestniczyć w obozach organizowanych nie tylko w kraju ale także na czechosłowackim obszarze konwencyjnym (Tatry Słowackie).

Aby wytworzyć tradycję wycieczkowania, a zarazem nadać mu formę organizacyjną przystąpiono w 1957 roku do organizowania szkolnych kół krajoznawczo - turystycz-

nych (SKKT). Koła te utrzymywały żywą więź z PTTK poprzez prowadzących je nauczycieli.

W województwie szczecińskim działania te napotykały na specyficzne trudności. Nie było tu żadnych tradycji, pracę krajoznawczą podejmowali ludzie często nie przygotowani do tego rodzaju działalności.

Jednak już w 1959 roku spośród działających SKKT wyłoniła się czołówka, którą stanowiły: SKKT przy Technikum Energetycznym (opiekun - Edmund Pal), SKKT przy Liceum Ogólnokształcącym Nr 1 w Szczecinie (opiekunka - Irena Wojtowiczowa), SKKT przy Szkole Podstawowej Nr 34 w Szczecinie (opiekun - Olgierd Wacławik), SKKT przy Liceum Pedagogicznym w Myśliborzu (opiekun - Zofia Niziołek), SKKT przy Szkole Podstawowej w Nowogardzie (opiekun - Stanisław Rzeszowski).

Dopiero w latach 60-tych szkolny ruch krajoznawczo - turystyczny objął swym zasięgiem bardzo znaczącą część szkół i placówek oświatowo - wychowawczych.

W 1966 roku w działającym w Szczecinie Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym powołano dział turystyki szkolnej, który do chwili obecnej jest jednym z prężniejszych organizatorów różnorodnych form pracy w ramach SKKT oraz realizatorem ciekawych imprez dla dzieci i młodzieży tzw "leśnych robót" lub jak to było na początku "leśnych niedziel".

Organizatorzy pragnęli aby jak najwięcej uczniów wyprowadzić w czasie wolnym od zajęć szkolnych z miasta do okalających aglomerację Szczecina: Puszczy Wkrzańskiej, Bukowej czy Goleniowskiej.

Zapoczątkowane działania przez ośrodek szczeciński realizowany jest aktualnie przez inne ośrodki sportowe lub młodzieżowe domy kultury na terenie całego województwa.

W 1966 roku OM PTTK w Szczecinie wystąpił z inicjatywą imprez dla młodzieży szkolnej, np rajdy "majowe", "jesień", "uczty pieczonego barana", wycieczki do Kamienia Pomorskiego.

Wiele z tych imprez było przygotowane i prowadzone przez młodzież, co wyzwalało w niej szereg kapitalnych pomysłów i rozwiązań organizacyjnych.

Poznanie własnego środowiska, wymiana doświadczeń, przekazywanie innym sukcesów w pracy to również ważny element działalności szczecińskich SKKT.

Już 1965r środowisko szczecińskie było godnie reprezentowane przez silną grupę młodych turystów - krajoznawców (SKKT LO Nr 5, Technikum Samochodowego, Przemysłowo - Pedagogicznego i innych).

Dzięki inicjatywie szczecińskiego Wydziału Oświaty i Wychowania uprawiana przez ogół szkolnych kół krajoznawczo - turystycznych forma wakacyjnych obozów wędrownych cieszy się coraz większym powodzeniem.

Poszczególne SKKT stawały się autorami ciekawych opisów tras z wyszczególnieniem interesujących obiektów i zabytków godnych obejrzenia, propozycji rozkładu dnia nawiązanie kontaktów ze środowiskiem, spędzenie tzw. "wolnego czasu".

Niektóre SKKT wyspecjalizowały się w opracowywaniu programów i projektów obozów

np. LO Nr 4, Technikum Gospodarcze w obozach kolarskich, Technikum Energetyczne i Samochodowe - w obozach motorowych, Technikum Odzieżowe, Budowlane i LO Nr 5 - w obozach górskich, Technikum Chemiczne - w obozach zimowych.

SKKT działające w szkołach średnich podejmowało organizację imprez w ramach turystyki kwalifikowanej.

Takie kluby jak: "Klub Kolarski 88" prowadzony przez oddanych przyjaciół młodzieży Barbarę i Stefana Kaczmarków, "Wiercipięty" lub "Klub Tatrzański" proponowały nie tylko przynależność i możliwość szerszego uprawiania odpowiedniego rodzaju turystyki, a także zdobywanie pełniejszych wiadomości z zakresu krajoznawstwa.

Uczestnictwem młodzieży w różnego typu wędrowniach po trasach województwa szczecińskiego dokumentowana była aktywność społeczna na Ziemiach Zachodnich Polski.

Dlatego też bardzo liczny był udział młodzieży szkolnej w Ogólnopolskim Rajdzie Szlakiem Wyzwolenia Szczecina, Szlakiem Walk Generała Batowa, Szlakiem Walk o Wał Pomorski.

Ciekawymi odmianami zajęć krajoznawczych były konkursy. W organizowanych przez redakcję "Poznaj swój kraj" konkursach młodzież naszych SKKT licznie brała udział.

W założeniach organizatorów było to, aby młodzież urodzona w Szczecinie w największym zespole portowym Polski i na Bałtyku dobrze znała zagadnienia związane z portem, stoczną i jedyną na Wybrzeżu Hutą "Szczecin".

Coraz liczniejsze kręgi zataczało współzawodnictwo o tytuł "Przodującego SKKT", z powodzeniem kontynuowane do dnia dzisiejszego.

Obejmowało ono w zasadzie typowe zajęcia SKKT jak i dawało możliwość porównywania wkładu pracy opiekuna SKKT i członków w różnego rodzaju działaniach.

Przez wiele lat do regulaminu współzawodnictwa SKKT dochodziły coraz trudniejsze zadania, opracowywano punktację aby w sposób jak najbardziej obiektywny wyłonić najaktywniejszych.

Co roku odbywało się i dotychczas odbywa się podsumowywanie współzawodnictwa, podsumowywanie działalności, prezentowanie i nagradzanie najlepszych nauczycieli i najaktywniejszych uczniów.

Do ciekawych osiągnięć działaczy i krajoznawców zaliczyć należy imprezy, które nawiązują do zwyczajów ludowych i przeszłości, np. "topienie Marzanny", rajd, "uczta pieczonego ziemniaka", "pieczenie barana", "Noc Kupały".

Przy opracowywaniu tych imprez organizatorzy przekazywali wcześniej nabyte wiadomości na temat kultury ludowej, historii obyczajowości.

Stałą troską działaczy było i nadal jest wyszukiwanie form i metod, mających na celu uatrakcyjnienie imprez turystycznych, zwiększenie roli krajoznawstwa w tych imprezach.

Jako dobry przykład eksponowania krajoznawstwa przy imprezach masowych może służyć organizacja i przebieg Rajdu "Szlakiem Wyzwolenia Szczecina".

Inowacją mającą na celu podniesienie walorów wychowawczo - krajoznawczych było przydzielenie do poszczególnych tras obok przewodników - młodzieżowych informatorów.

Zadaniem ich było informowanie na trasie o okolicy, a więc o florze i faunie, o obiektach, historii i znamionach współczesności.

Ciekawym przykładem nasycenia imprezy współczesną problematyką krajoznawczą był realizowany przez wiele lat rajd pod nazwą "Szlakiem Zakładów Pracy". Wytypowano do zwiedzania 14 zakładów pracy miasta Szczecina, które decydują o ekonomice naszego regionu. Najpierw SKKT pod opieką pracowników zakładów zwiedzały je, następnie młodzież przedstawiała pisemnie reportaże - oceniane i nagradzane.. Przykładem łączenia problematyki współczesnej z historią były organizowane poglądowe wycieczki dla opiekunów SKKT w różne regiony kraju. Te formy doskonalenia warsztatu pracy nauczycieli- krajoznawców cieszyły się ogromnym powodzeniem.

Do chwili obecnej są poza wartościami poznawczymi czasem przeznaczonym na lepsze poznanie i wymianę doświadczeń w celu wzbogacania treści krajoznawczych. w pracy SKKT.

Ważnym działaniem było odwrócenie masowego pędu od morza, a ukazanie innych ciekawych rejonów województwa. Często zatem organizowano imprezy np. w rejonie pojezierza myśliborsko - barlineckiego, wyżyny ińskiej, Morynia.

Takie prawidłowe działania mogły być realizowane dzięki ścisłej współpracy władz oświatowych z PTTK na szczeblu województwa, a szczególnie na terenie miejscowości w rejonie działania towarzystwa.

Od początku działalności PTTK pedagodzy zaliczani byli do czołowych działaczy, a aktualnie stanowią znaczną grupę aktywu. Wszelkiego rodzaju szkolenia organizatorów turystyki odbywają się z wybitnym udziałem nauczycieli.

Wiele zawdzięczyć można przewodnikom PTTK, którzy np. w latach 70-tych oprowadzali do 350 wycieczek szkolnych społecznie. Liczba ta w następnych latach znacznie wzrasta.

W latach 1960 - 1970 obserwuje się wzrost systematyczny liczby wycieczek szkolnych i liczby jej uczestników.

I tak np. w 1978r szkoły województwa szczecińskiego zorganizowały łącznie 2628 wycieczek (wzrost do 1964 r o 84,5%), w których uczestniczyło 129900 uczniów (wzrost o 88,9 %).

Rozwijały się także najbardziej popularne formy turystyki połączonej z wypoczynkiem - szkolne obozy wędrowne, w których uczestniczyło np. w roku szkolnym 6580 dzieci i młodzieży (co stanowi również znaczny wzrost w porównaniu do 1960 roku).

W latach 70-tych i 80-tych aktyw turystyczny województwa szczecińskiego mimo iż przepisy resortowe nie zawsze nadawały rangę tej dziedzinie działalności dydaktyczno - wychowawczej, kontynuował tradycje konkursów i imprez dla młodzieży szkolnej. Wiele czasu poświęcono na opracowywanie nowych rozwiązań w pracy SKKT.

Podkreślić należy, że turystyka młodzieżowa w województwie szczecińskim znajdowała odpowiednich zaangażowanych nauczycieli, którym zależało na rozwijaniu nie tylko aktywności ruchowej ale i przekazywaniu wiedzy na naszym pięknym regionie.

Uczestnicząca w krajowych turniejach krajoznawczo - turystycznych i centralnych zlotach młodzież reprezentująca nasze województwo nadal mieści się w ścisłej

czołowiec krajowej, np. SKKT PTTK ZSZ SSRemontowej w Szczecinie - opiekun Ryszard Bartkowiak, SKKT PTTK LO w Gryfinie - opiekun Henryk Wiewiórski, SKKT PTTK LO Nr 3 - opiekun Antoni Adamczak, czy SP Nr 34 w Szczecinie - opiekun Olgierd Wacławik. Koordynatorem działalności krajoznawczo - turystycznej wśród młodzieży szkolnej poza wizytatorem merytorycznym Kurytorium jest społeczna komisja składająca się z aktywnych nauczycieli działająca przy ZW PTTK w Szczecinie.

Komisja ta od wielu lat aktywnie propaguje różne formy konkursów, zlotów, zjazdów, lecz także jest organizatorem wielu działań bezpośrednich np. szkolenia młodzieżowych organizatorów turystyki, wycieczki szkoleniowo - metodyczne dla nauczycieli. Oprócz ścisłej współpracy w zakresie działalności krajoznawczo - turystycznej prowadzonej z PTTK, Kuratorium Oświaty i Wychowania od 1957 roku ściśle współpracuje z Polskim Towarzystwem Schronisk Młodzieżowych.

W celu zabezpieczenia bazy noclegowej dla stale rozwijającego się ruchu krajoznawczo - turystycznego zarówno z terenu województwa jak i coraz większego napływu młodych turystów z innych regionów kraju, Zarząd Oddziału Wojewódzkiego PTSM od ~~wizytacji~~ chwili założenia, tzn. od 1957r podejmuje aktywną działalność.

Organizatorem Polskiego Powarzystwa Schronisk Młodzieżowych w Szczecinie był zasłużony działacz turystyki szkolnej Władysław Nowotniak, który do chwili obecnej piastuje społeczną funkcję wiceprezesa Zarządu Oddziału Wojewódzkiego PTSM.

Od lat 70-tych aktyw wojewódzki stanowią poza wymienionym wiceprezesem Kol. Edmund Pal - etatowy kierownik biura i społeczny wiceprezes, Władysław Sykuła - emerytowany nauczyciel i Maria Syrek - wizytator krajoznawstwa i turystyki KOiW. Poza tym niezmiennym trzonem w ZW PTSM działają nauczyciele, młodzież i entuzjaści zwiedzania kraju trasami typowymi.

Zarząd Wojewódzki wspólnie z KOiW podejmują działania w celu zorganizowania na terenie województwa szczecińskiego szkolne schroniska młodzieżowe.

Baza noclegowa dla młodych turystów powstaje w oparciu o szkoły i internaty.

Na okres wakacji placówki dydaktyczno - wychowawcze rozszerzają swoją działalność stanowiąc poza innymi bazę noclegową. Ta najtańsza baza noclegowa cieszyła się i wciąż jest ceniona wśród wędrującej po kraju młodzieży.

Zaczęło się od 24 schronisk i 600 miejsc noclegowych. Ogromne zapotrzebowanie na tanią bazę noclegową zmobilizowało do organizacji na terenie województwa coraz to nowych schronisk młodzieżowych.

Ze względu na krótki sezon turystyczny zaangażowane zostały głównie schroniska sezonowe funkcjonujące w okresie wakacji letnich. Część z nich pełniła funkcję bazy o poszerzonym sezonie działania.

W oparciu o istniejącą bazę schronisk młodzieżowych 3 trasy - 14-dniowe szlaki turystyczne ukazujące najbardziej typowe pod względem krajoznawczym regiony województwa.:

1. szlak " Zachodnim Brzegiem Polskiego Bałtyku",
2. szlak "Śladami Praszowiańskich Grodzisk",
3. szlak " Przez Pojezierze Myśliborskie i Góry Bukowe do Szczecina".

Aktualnie ogromnym zainteresowaniem obozów wędrownych z całego kraju cieszą się trasy typowe, których aktualnie jest 7. Uwzględniono w nich zarówno tereny nadmorskie jak i mniej znane wiodące przez Wyżynę Ińską czy obejmujące południowo - wschodnie tereny województwa. Schroniska naszego województwa wykorzystywane są prawie w 100%. Mając na uwadze uprawianie turystyki indywidualnej, w każdym schronisku zorganizowano miejsca noclegowe dla chcących z nich korzystać. Oprócz indywidualnych turystów krajowych, schroniska stanowią bazę noclegową dla turystów zagranicznych. W 1970r skorzystało z nich 415, w 1975-1007, a w 1980 - 413 turystów z krajów europejskich jak również z innych kontynentów. Stałą troską ZW PTSM jest nie tylko zwiększanie ilości miejsc noclegowych, lecz także podnoszenie standartu istniejących schronisk. Jest to od wielu lat zauważane przez ZG PTSM. W krajowym współzawodnictwie schronisk, nasze prowadzone przez nauczycieli wyróżniane są na szczeblu centralnym. I tak w 1975 - 1980r SSM w Pobierowie, w 1985- SSM w Szczecinie, w 1986 w Wapnicy. Mimo usilnych starań od momentu reaktywowania schronisk tj. od 1948r nie udało się wprowadzić do planu żadnej inwestycji tego typu. Poza tym istnieją znaczne problemy z utrzymaniem istniejącej bazy - szczególnie w atrakcyjnych miejscowościach nadmorskich. Poza funkcją organizatora bazy noclegowej Towarzystwo od wielu lat podejmuje działalność krajoznawczo - turystyczną wśród dzieci i młodzieży, a także dorosłych. Wspólnie z KOiW i PTTK jest organizatorem ciekawych działań, które wpływają na stały wzrost liczby członków Towarzystwa i powstających nowych form pracy pozalekcyjnej SKKT-PTSM.

*Skrytka e materiałów
KOiW - opracowanych przez kdt.
Wtedy stawa Nowotniak
oraz materiałów i informacji
przechowywanych do MOiW.*

Małcie Gryn

Rozwój niektórych form turystyki szkolnej w województwie szczecińskim
w latach 1960 - 1980.

I WYCIECZKI

Rok	Liczba wycieczek ogółem	Liczba młodzieży	Liczba osobodni
1960	1.385	59.480	82.643
1964	1.424	68.755	106.156
1970	2.628	129.901	239.435

II OBOZY WĘDROWNE

Lata	1960	1965	1968	1970	1975
Ogółem obozów x)	61	171	250	324	420
uczestników	1.142	3.460	4.976	6.580	9.240

x) bez obozów ZHP i zakładów pracy

III SKKT

Rok	1960	1964	1970	1975	1980
Kół członków	198 6.530	239 7.070	310 7.900	390 10.314	412 11.200

CZŁONKOWIE PTSM

Rok	Ogółem	W tym		Liczba kół PTSM
		Juniorów	Seniorów	
1970	1526	1263	194	3
1975	3054	2470	584	3
1980	4999	3885	1114	4
1985	6000	4755	1245	4

SZKOLNE SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE I ICH WYKORZYSTANIE

Rok	Ilość SSM	Ilość Miejsc noclegowych	Ilość nocującej młodzieży	Ilość udzie- lonych nocle- gów
1957	24	600	11.350	13.000
1960	39	1.106	15.753	20.650
1964	44	1.600	24.165	37.967
1970	41	1.954	45.959	60.331
1975	41	1.924	45.793	71.030
1980	44	2.048	50.583	82.404

LICZBA TRAS TYPOWYCH

Rok	Ilość tras	Ilość obozów	
1970	5	222	co było 2 miejsce w kraju po woj. nowosądeckim
1975	7	281	
1980	7	286	